

be studied as far as it violated principles of different accounts of Generative Theory. Currently an original explanation of data was given by Everaert and Anagnostopoulou from the Minimalist perspective allowing the authors to modify some principles of the Generative Theory (see Anagnostopoulou, Elena and Martin Everaert, How Exceptional are Nominative Anaphors? A case study of Greek, *Proceedings of WECOL 1995*, ed. by Vida Samiian. (to appear)).

Our approach to the nominative/ergative anaphors in various languages is content-oriented rather than formal (cf Anagnostopoulou & Everaert (to appear)). It takes into account the main feature of anaphors in the subject position to express lower agentivity. By the present dissertation, reflexive phrases are generally associated with non-agentive conceptual roles (*Patience, Addressee, Experiencer, Causee*) no matter are they expressed syntactically by non-agentive roles (*direct object, indirect object*) or by syntactic agents -- subjects -- with lower agentivity.

In the Conclusions the work done has been summarized and the main results achieved are given.

Having studied the issues of verbal morphology, diachronic and synchronic syntax on the data of Kartvelian and other typologically diverse languages conceptual archetypes are...

The results of

1. Functional
25.03.96
2. Formal
and Con
3. Nos.algi
in Ling
Universi
4. Beyond
Docsym
Working
Linguist
5. Georgian
language

4 - 1658 -
 5-586
 ანისტიკა
 ანისტიკა
 ანისტიკა
 - 1658 -

4
5-586

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ნინო ამირაძე

კონტექსტუალური არქეტიპები და მათი ასახვა შორფოსინტაქსში

10.02.07 - გიპოლოგიური და შედარებითი ენათმეცნიერება

ავტორეფერატი დისერტაციისა
 ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის
 მოსაპოვებლად

თბილისი

1998

ნამროში შესრულებულია საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის
გ. წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: აკადემიკოსი თამაზ გამყრელიძე

ექსპერტი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
იზაბელა ქობალავა

ოფიციალური ოპონენტები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი შაია ნათაძე,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი,
დოცენტი გარიელ გურგენიძე

წამყვანი ორგანიზაცია: სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი

დისერტაციის დაცვა შედგება 1998 წლის 16 დეკემბერს 14⁰⁰ საათზე ივანე
ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 93-ე
აუდიტორიაში სადისერტაციო საბჭოს P10.02EN6 საჯარო სხდომაზე

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში (მალღივი კორპუსი)

ავტორეფერატი დაიგზავნა 13.11.1998

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ბ. წიბახაშვილი

სადისერტაციო ნამრომის მოგავი დახასიათება

დემის აქტუალობა. სადისერტაციო ნამრომის თემა ეხება კოგნიტიურ
ლინგვისტიკას. კოგნიტიური ლინგვისტიკა ოფიციალურად გაფორმდა,
როგორც ლინგვისტური თეორია დუისბურგის ცნობილ 1989 წლის
სიმპოზიუმზე, სადაც გადაწყდა ქურნალ "კოგნიტიური ლინგვისტიკის"
გამოცემა. კოგნიტიური ლინგვისტიკის საერთაშორისო ასოციაციის
ჩამოყალიბება და ამ თეორიასთან დაკავშირებულ მონოგრაფიათა სერიების
გამოცემა. თუმცა მუშაობა ამ მიმართულებით გაცილებით ადრე დაიწყო,
რამეც შეყველებს ამ მიმდინარეობაში მომუშავე ავტორებს იმ პერიოდში
სხვადასხვა გამოცემებში გამოქვეყნებული სტატიები.

კოგნიტიური ლინგვისტიკა განსხვავდება ყველა სხვა არსებული
თეორიისგან. სემანტიკური სტრუქტურირებისა და გრამატიკული
ორგანიზაციის საკითხებში. ამ თეორიის მიხედვით, ენა დაკავშირებულია
კოგნიტიურ პროცესებთან; გრამატიკული სტრუქტურა ავტონომიურ
ფორმალურ სისტემას კი არ წარმოადგენს, არამედ მოდიანად სიმბოლურია
და ახლენს კონცეპტუალური შინაარსის სტრუქტურირებას და
სიმბოლიზაციას; ლექსიკა, მორფოლოგია და სინტაქსი ქმნიან კონკრეტულს,
რომელიც მხოლოდ პირობითად შეიძლება დაიყოს; სემანტიკური
სტრუქტურები კონცეპტუალურ სტრუქტურებამდე დაიყვანება, რის გამოც
სემანტიკური ანალიზი კონცეპტუალურ ანალიზამდე დადის. ამ და სხვა
პრინციპებზე დაყრდნობით კოგნიტიური ლინგვისტიკა ენობრივი ფუნქციის
კვლევის ორიენტირებულ შედეგებს იძლევა. ამან ერთობ განზარდა
კოგნიტიური ლინგვისტიკისადმი ინტერესი 90-იან წლებში, რასაც ცხადყოფს
ამ თემისადმი ყოველწლიურად მიმდინარე კონფერენციების, სიმპოზიუმების,
კონგრესების, საზაფხულო თუ ზამთრის სკოლების რაოდენობა, აგრეთვე,
წამყვანი სამეცნიერო და სასწავლო დაწესებულებებში კოგნიტიური
მეცნიერების ცენტრების (Center for Cognitive Science) თუ ინსტიტუტების
ჩამოყალიბება.

კოგნიტიურ ლინგვისტიკაში მუშაობა სხვადასხვა მიმართულებით
მიმდინარეობს, რომელთა შორისაა მენცალური სივრცეები, იკონოლოგია,
სივრცული გერმინები, ლინგვისტურა სტრუქტურის არაავტონომიურობა.

-8591